

ORADEA

GROSSWARDEIN - NAGYVÁRAD

Ediția a II-a

Monumente de arhitectură
Architectural monuments
Építészeti műemlékek

Index

Cetatea Oradea	XVI-XVII	12
Biserica reformată din Episcopia	XII-XIV	14
Turnul bisericii reformate din Episcopia	1732 - 1764	15
Biserica Sf. Brigitta	1693	16
Biserica de lemn Sf. Arh. Mihail	XVII	17
Bis. de lemn Sf. Martiri C-tin Brâncoveanu și fiii	XVIII	18
Biserica romano-catolică Sf. Ladislau	1723-1741	19
Biserica catolică "Sf. Treime"	1727	20
Clastrul mănăstirii franciscanilor	1731-1738	21
Capela romano-catolică "Îngerii păzitori"	1754-1760	22
Spitalul mizericordienilor	1761-1770	23
Biserica mănăstirii premonstratense	1741-1766	24
Bazilica romano-catolică	1752-1780	25
Sirul Canonilor	1760-1875	26
Palatul Episcopal Romano-Catolic	1792-1780	27
Casa comitatului Bihor	1728-1776	28
Biserica ortodoxă Sf. Arh. Mihail și Gavril	1768-1779	29
Biserica cu lună	1784-1790	30
Biserica romano-catolică din cetate	1775-1776	31
Palatul Rhedey	XVIII	32
Biserica reformată Olosig	1784-1787	33
Capela Rhedey	1804	34
Catedrala greco-catolică Sf. Nicolae	1806-1810	35
Spitalul județean	1806	36
Biserica Reformată "Orașul nou"	1835-1853	37
Casa Kováts	1836	38
Biserica mănăstirii. Capucinilor	1836-1838	39
Mănăstirea Capucinilor	1836	40
Penitențiarul Oradea	1852	41
Mănăstirea Ursulinei	1858	42
Biserica Sf. Ana	1858	43
Gara Oradea	1858	44
Biserica seminarului greco-catolic	1858	45
Biserica romano-catolică Valenta	1858-1860	46
Mănăstirea romano-catolică "Immaculata"	1860	47
Institutul Sf. Vincenzu	1868	48
Institutul Sf. Iosif	1867-1868	49
Redacția revistei Familia (1880-1888)	1870	50
Academia de drept și Gimnaziul	1874	51
Sinagoga neologă Sion	1878	52
Fosta Casa de Păstrare și Economii	1880-1890	53
Casa Memorială Nicolae Jiga	1884	54
Muzeul Memorial Iosif Vulcan	1887	55
Fostul Hotel Szécsényi (Casa Națională)	1887	56
Casa Bartsch	1888	57

Sinagoga ortodoxă Hevra Sas	1890	58
Hotel Rimanóczy	1892	59
Casa Lévaý	1894	60
Curtea de Fier Andrénýi	1893	61
Hala comercială	1894	62
Palatul Postelor	1895	63
Muzeul Adv Endre	1895	64
Cercul Catolic	1895	65
Muzeul Societății de Arheologie și Istorie	1895	66
Arhigimnaziul real	1895-1896	67
Liceul Reformat Lőrántffy Zsuzsanna	1897	68
Garnizoana	1898	69
Palatul Justiției	1898	70
Casa Stern (Léda)	XIX	71
Casa Sonnenfeld	1899	72
Teatrul de Stat	1899-1900	73
Capela Sf. Ladislau	1900	74
Fostul Palat al Finanțelor Publice	1900	75
Bazarul	1900	76
Muzeul Militar Național	1901-1902	77
Fostul sediu al Lojei Masonice Regele Ladislau	1901	78
Hotelul Astoria (Palatul Starill)	1902	79
Primăria municipiului Oradea	1902-1903	80
Spitalul Clinic de Neurologie și Psihiatrie	1902-1903	81
Palatul Füchsl	1902-1903	82
Palatul Rimanóczy Kálmán jr	1903	83
Biserica Evanghelică	1902-1903	84
Biserica romano-catolică Olosig	1903-1905	85
Casa Adorján I	1903	86
Hotelul Panonia	1903-1904	87
Casa Stacho	1904	88
Palatul Stern	1904-1905	89
Spitalul C.F.R.	1904	90
Casa Adorján II	1904-1905	91
Palatul Moskovits	1905	92
Muzeul Aurel Lazăr	1905	93
Casa Vágó	1905	94
Palatul Episcopiei Greco-Catolice	1905	95
Palatul Rimanóczy Kálmán sn.	1905	96
Camera de comerț și industrie	1906-1907	97
Palatul K.J. Deutsch	1906-1909	98
Dispensarul TBC	1906	99
Casa Poynar	1907	100
Casă de economii a comitatului	1907	101
Palatul Vulturul Negru	1907-1908	102

Hanul Arborele Verde	1908	103
Casa Nemes	1909	104
Baroul de Avocați	1909	105
Palatul Moskovits	1910-1911	106
Casa Darvas La-Roche	1910-1911	107
Casa Ertler	1910	108
Casa Konrád	1910	109
Palatul Darvassy	1911	110
Vila Okányi-Schwartz	1911	111
Casa Markovits-Mathéser	1911	112
Palatul Weiszlovits	1911	113
Banca Austro-Ungară	1912	114
Casa Bölöni	1912	115
Scoala de Jandarmi	1912-1913	116
Casa Kolozsvári	1912	118
Casa Róth	1912	119
Palatul Uilmann	1913	120
Palatul Apollo	1912-1914	121
Biserica Baptistă	1912-1913	122
Clădirea Institutului de Credit și Economii "Bihoreana"	1912-1914	123
Hotel Parc	1915	124
Seminariul greco-catolic	1925-1928	125
Biserica Romano-Catolică Ioșia	1933-1934	126
Liceul greco-catolic	1934	127
Biserica Romano-Catolică Sovata	1934-1935	128
Biserica ortodoxă Rogerius	1938-1952	129
Biserica reformată Réti	1948-1956	130

Cei mai importanți arhitecți ai municipiului Oradea
The most important architects of Oradea
Nagyvárad legfontosabb építészei

Franz Anton Hillebrandt (1719 - 1791)

Rimanóczy Kálmán (1840 - 1908)

Ferdinand Fellner (1847 - 1916)

Hermann Helmer (1849 - 1919)

Sztarill Ferenc (1859 - 1943)

Jakab Dezső (1864 - 1932)

Spiegel Frigyes (1866 - 1933)

Komor Marcell (1868 - 1944)

Rimanóczy Kálmán jr. (1870 - 1912)

Vágó László (1875 - 1933)

Vágó József (1877 - 1947)

ORADEA

NAGYVÁRAD - GROSSWARDEIN

Monumente de arhitectură
Architectural monuments
Építészeti műemlékek

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
POP, OVIDIU

Monumente de arhitectură Oradea / Pop Ovidiu.

- Oradea :

Duran's, 2010

Index

ISBN 978-973-1903-13-2

72(498 Oradea)

Editor/DTP: Ovi D. Pop

**Foto: Duran`s, Ovi. D. Pop, Sergiu Aursulesei,
Claudiu Szabo, Călin Hâncuțu**

Harta: Ovi D. Pop

Mulțumim pentru contribuție: Dr. Aurel Chiriac

©2011. Toate drepturile aparțin în exclusivitate Editurii Duran`s.

Reproducerea integrală sau parțială de texte sau imagini este interzisă
fără permisiunea scrisă a editurii.

RO 410174 Oradea, Str. Iasomei 4

tel./fax: +4 0359 - 401 562 ovi@durans.ro

www.durans.ro www.oradea-bihor.ro

oradea.24fun.ro

- ♦ În zona Oradea-Salca au fost descoperite complexe de locuire din epoca bronzului (sec. XV-XII î. Cr.).
- ♦ Regele Ladislau (1077-1095) înființează Episcopia romano-catolică de Oradea, cu sediul în interiorul cetății de pământ a Oradei, acesta fiind centrul Comitatului Bihor din cadrul Regatului Ungariei.
- ♦ În 1113 apare pentru prima dată menționat toponimul Oradea – Varadinum –, într-o diplomă a abăției din Zbor.
- ♦ În 1201 un document papal menționează existența unei numeroase populații ortodoxe în Bihor.
- ♦ Oradea și Bihorul au fost serios afectate de marea invazie tătară din anul 1241.
- ♦ Între 1660-1692 Oradea și Bihorul se află sub dominația turcilor (Pașalâcul de Oradea).
- ♦ În 1692 Oradea și Bihorul trec sub stăpânirea Imperiului Habsburgic.
- ♦ Din 1852 se introduce iluminatul stradal cu felinare (combustibilul era petrolul), primele 25 de lămpi fiind montate în Piața Unirii (Piața Mică).
- ♦ În 1860, prin unificarea administrativă a așezărilor Velența, Olosig, Subcetate și Orașul Nou, se crează Oradea Mare.
- ♦ În 1870 Oradea este ridicat la rangul de municipiu în cadrul Imperiului Austro-Ungar.
- ♦ În 1873, în Oradea, s-a trecut la iluminatul stradal cu gaz lampant.
- ♦ Între anii 1902-1903 se construiește actuala Primărie (arh. Rimanóczy Kálmán junior).
- ♦ În 1903, în Oradea, se trece la iluminatul stradal cu curent electric și se construiește Uzina Electrică.
- ♦ În luna martie a anului 1906 pornesc la drum primele tramvaie din Oradea, iar la mijlocul lunii mai omnibusurile pe ruta Piața Unirii - Băile Felix.
- ♦ În 1906 se construiește prima rețea de canalizare în Oradea.
- ♦ În 1913 se începe asfaltarea primelor străzi ale municipiului, după ce în a doua parte a secolului al XIX-lea ele au fost pietruite.
- ♦ 1924 - 1925 se amenajează Piața Unirii (arhitect Duiliu Marcu) în noul stat România

Gross-Wardein

- ♦ In the area Oradea-Salca there were discovered dwelling complexes from the Bronze Age (15th-12th century BC)
- ♦ King Ladislau (1077-1095) establishes the Oradea Roman-Catholic Bishopric with the head quarters within the fortress of Oradea, this being the centre of the Bihor Committee within the Kingdom of Hungary
- ♦ In 1113 is for the first time mentioned the toponym Oradea – Varadinum in a diploma from the Zbor Abbacy
- ♦ In 1201 a papal document mentions the existence of a numerous Orthodox population in Bihor
- ♦ Oradea and Bihor County were serious affected by the great Tatar invasion from 1241
- ♦ Between 1660-1692 Oradea and Bihor County are under the Turk domination (the Oradea Pasalic)
- ♦ In 1692 Oradea and Bihor go under the Hapsburg Empire
- ♦ From 1852 it is introduced the street lightening with street lamps (the fuel was the petroleum), the first 25 lamps were mounted in Unirii Square (Small Square)
- ♦ In 1860 through the administrative union of Velenta, Olosig, Under-the-Fortress and the New City, the Great Oradea is created
- ♦ In 1870 Oradea is given the rank of Municipality within the Austrian-Hungarian Empire
- ♦ In 1873 in Oradea one started to use gas for the street lightening
- ♦ Between 1902-1903 the Oradea's today city hall is built (by architect Rimanóczy Kálmán Jr)
- ♦ In 1903 one uses electricity for the street lightening
- ♦ 1903 the Power Plant is built
- ♦ 1906 first tram lines
- ♦ 1906 first water/ waste water network
- ♦ In 1906 the first tramway lines are built and also the first sewerage network
- ♦ In 1913 the first streets of the city are paved with asphalt
- ♦ Between 1924 - 1925 the Piata Unirii (Union Square) is arranged by architect Duiliu Marcu

- ♦ Szalka-Nagyvárad környékén a bronzkorból származó (Kr. e. XV-XII. Század) lakott területeket tártak fel.
- ♦ Nagyváradon László király (1077-1095) alapította meg a Római katolikus Püspökséget, amelynek székhelye a Nagyvárad-i földvár területén belül helyezkedett el, ami egyben a Magyar Királyság Bihari Vármegyéjének a központja is volt.
- ♦ 1113-ban találjuk az első írásos megemlékezést Nagyvárad-Varadinum – helynév alatt – egy Zbor-i apátsági oklevélben.
- ♦ 1241-ben a tatárjárás jelentősen rányomta bélyegét Nagyvárad és Bihar környékére.
- ♦ 1660 és 1692 között Nagyvárad és Bihar török fennhatóság alá tartozott (Nagyvárad-i Török tartomány).
- ♦ 1692-ben Nagyvárad és Bihar a Habsburg Birodalom uralma alá került.
- ♦ 1852-től az utcákat már lámpákkal világítják (ezekhez használt üzemanyag petróleum), az első 25 lámpát az Unirii téren állították fel.
- ♦ 1858 április 4.-én futott be az első vonat a várad-i állomásra.
- ♦ 1860-ban Velence, Olaszi, Váralja és Újváros települések közigazgatási egyesítését követően jött létre Nagyvárad.
- ♦ 1870-ben Nagyvárad az Osztrák-Magyar Birodalom keretén belül törvényhatósági jogú – municípiumi – rangot kapott.
- ♦ 1873-ban az utcai világításra már gázt használtak Nagyváradon.
- ♦ 1887-ben létesítették a távíróállomást, 1898-tól éjjel-nappal működött.
- ♦ 1888 április elsején a telefont Róth János állította fel, 18 előfizetővel.
- ♦ 1894-96 között épül meg a város vízvezeték hálózata.
- ♦ 1902 és 1903 között épült a mai Polgármesteri hivatal (Ifj. Rimánoczy Kálmán építész).
- ♦ 1903-ban az utcák kivilágítása elektromos energiára cserélődik, megépül a villanytelep.
- ♦ 1906 márciusában indultak el az első villamosok, május közepén pedig az omnibuszok a mai Unirii (Szent László) tér és a Félixfürdő között.
- ♦ 1906-tól elektromos izzólámpákkal történik meg az utcák kivilágítása.
- ♦ 1913-ban kezdték el városunk utcáinak aszfaltozását.
- ♦ 1924 és 1925 között az Egyesülés tere (Piața Unirii) megkapja a mai formáját (Duiliu Marcu építész)

VARADINVM, vulgè Gros Wârdem. Transilvaniae oppidum,
cum minutissimo propugnaculo. In praevia intravit secundo,
à Mahometta Turcarum Imp. obsessum, et frustra tentatum.

A. Salinar. B. Hospitale. C. Suburbium Italicum. D. Suburbium
Veneris. E. Statua Regis equestris, et tres statuae pedestres ex ure fusi.

ADINVM.

Septemrio.

Cetatea Oradea

The Fortress of Oradea

Nagyvárad Vár

XVI-XVII

renesance/baroque

BH-II-a-A-
01052.

12

N 47.05199 E 21.94131

An aerial photograph of Oradea, Romania, showing the Oradea Fortress (Cetatea Oradea) in the foreground. The fortress is a large, rectangular stone structure with a central tower. To the left of the fortress is a large, light-colored building with a red roof, likely a church or a government building. The city of Oradea is visible in the background, with a mix of residential and commercial buildings. A large, modern, curved structure, possibly a stadium or a large hall, is visible in the upper right. The Danube River is visible in the distance.

! Una din cele mai bine păstrate cetăți renaștentiste din Europa Centrală
! One of the best preserved fortress in Central Europe in renaissance style
Az egyik legjobban konzervált vár Közép-Európában reneszánsz stílusban

! Trei regine și patru regi și-au avut mormântul în Cetatea Oradea
! Three queens and four kings had their tombs in the Fortress
A várban három királynét és négy királyt temettek el

BH-II-a-A-
01052.01-05

www.cetateaoradea.ro

Biserica reformată din
Episcopia

The Reformed church
from Episcopia

Biharpüspöki református
templom

XII-XIV

roman-gothic-eclectic

BH-II-a-B-
01043.01.

14

N 47.10383 E 21.89871

Inițial a fost biserică romano-catolică
It was originally Roman Catholic Church
Eredetileg római katolikus templom volt

Turnul bisericii
reformat din Episcopia

Tower of The Reformed
church from Episcopia

Biharpüspöki református
templom tornya

1732 - 1764

baroque

15

BH-II-m-
B-01043.02.

N 47.10312 E 21.89940

Biserica ortodoxă Sf. Treime (fosta
biserică romano-catolică SF. Brighita)

The Holy Trinity Orthodox church (ex.
St. Brigitta Roman-Catholic church)

A Szent Háromság ortodox templom (volt
Szent Brigitta római katolikus templom)

1693

Cea mai veche biserică din Oradea

The oldest church from Oradea

Nagyvárad legrégebbi szakrális épülete

BH-II-m-A-
01066.

16

N 47.05669 E 21.93682

Biserica de lemn

Sf. Arh. Mihail

St. Arh. Mihail

wooden church

Szent Mihály arkangyal

fatemplom

XVII

**Mutată de la Corbești - Bihor în 1992,
în curtea Mănăstirii Sfintei Cruci
Moved from Corbești - Bihor in 1992,
in the court of Holly Cross Monastery
Áthelyezve Hollószeg - Bihar megyé-
ből, 1992-ben, a Szent Kereszt kolos-
tor udvarába**

17

BH-II-m-
B-01047

N 47.05260 E 21.96789

www.msfc.ro

Biserica de lemn Sf. Martiri Constantin
Brâncoveanu și fiii săi (biserica nobililor)

St. Martiri Constantin Brâncoveanu
and sons wooden church

Szent Constantin Brâncoveanu
és fiai mártírok fatemplom

XVIII

**! Mutată de la Letca - Sălaj în 1991, în
curtea Universității din Oradea
Moved from Letca - Salaj in 1991, in
the court of University of Oradea
Áthelyezve Létka - Szilágymegyéből,
1991-ben, az Egyetem udvarába**

BH-II-m-
A-01031.02.

18

N 47.04317 E 21.91983

Biserica romano-catolică
Sf. Ladislau

St. Laszlo church

Szent László római
katolikus plébániatemplom

1723-1741

baroque

Suszter Ferenc

**Biserica adăpostește cel mai vechi altar
din Oradea, din anii 1730**

**Here you will find the oldest surviving
shrine from Oradea from the 1730s**

**Itt található Várad legrégebb oltára az
1730-as évekből**

19

BH-II-m-B-
01084.

N 47.05552 E 21.92850

Biserica romano-catolică
"Sf. Treime"

St. Trinity Roman-Catholic
church

Szöllősi római katolikus
plébániatemplom

1727

baroque

BH-II-m-B-
01034

20

N 47.03496 E 21.95714

Claustrul mănăstirii franciscanilor, azi Spitalul Militar

The Military Hospital

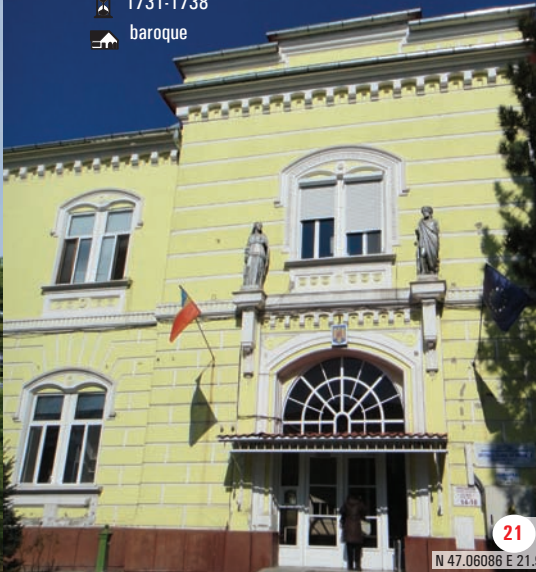
Ferences rendház (ma a Katona Korház része)

1731-1738

baroque

21

BH-II-m-B-
01045.

N 47.06086 E 21.93618

Capela mizericordienilor
"Îngerii păzitori"
The Mercifulls
roman catholic chapel
Irgalmas rend kápolnája

1754-1760

baroque

BH-II-m-A-
01079.

22

N 47.06015 E 21.93815

Spitalul mizericordienilor

The Hospital of The Mercifulls

Irgalmas rend korháza

1761-1770

baroque

! Primul spital din Oradea
The first hospital from Oradea
! Nagyvárad első korháza

23

BH-II-m-B-
01078.

N 47.06028 E 21.93751

Biserica mănăstirii premon-
stratense "Maica Îndurerată"

The Premostratense
Roman Catholic church

Premontrei templom
és rendház

1741-1766

baroque

Vépi Máté

BH-II-m-A-
01040.

24

N 47.06001 E 21.93170

Bazilica romano-catolică

The Roman-Catholic Cathedral

Római katolikus bazilika

1752 - 1780

baroque

Franz Anton Hillebrant/
Giovanni Battista Ricca

! Cel mai mare monument baroc din țară
The biggest baroque monument in Romania
• A legnagyobb barokk épület Romániában

25

BH-II-m-A-
01080.

N 47.06846 E 21.93219

www.varad.org

Șirul Canonicilor

The Canonical Row

Kanonok sor

1760 - 1875

baroque

Franz Anton Hillebrandt

BH-II-a-A-
01081.

26

N 47.06829 E 21.93307
www.varad.org

56 stâlpi / columns / oszlop

Palatul Episcopal
Romano Catolic

The Roman Catholic
Episcopal Palace

Római katolikus
Székesegyház

1761 - 1777

baroque

Franz Anton Hillebrandt

365 ferestre / windows / ablak

27

BH-II-m-A-
01042.

N 47.06798 E 21.93169

www.varad.org

Casa comitatului Bihor, azi Consiliul
Județean și Prefectura Bihor

The House of Bihor
County

(Vár)Megyeháza

BH-II-m-B-
20237.

28

N 47.05751 E 21.93520

www.cjbihor.ro

1728-1776

baroque

Biserica ortodoxă Sf. Arh.
Mihail și Gavril

Sf. Arh. Mihail and Gavril
Orthodox church

Szent Mihály és Szent Gábor
arkangyal ortodox templom

1768-1779

baroque

Schultz

29

BH-II-m-B-
01032.

N 47.04835 E 21.95242

www.episcopiaoradiei.ro

**Deține un sistem care arată poziția lunii,
unic în Europa!**

**Has a unique system in Europe, which
shows the position of the moon!**

**A hold állását mutató szerkezete,
egyedülálló Európában!**

Biserica cu lună

The Church with Moon

Holdas templom

1784 - 1790

baroque & neoclassic

**Jakab Éder &
Ioann Lins Paler**

BH-II-m-A-
01088.

30

N 47.05358 E 21.92883

www.biseriaculuna.ro

Biserica romano-catolică
din cetate

The Catholic church from
The Fortress of Oradea

Római katolikus
vártemplom

1775-1776

baroque

31

BH-II-m-A-
01052.02.

N 47.05143 E 21.94329

www.cetateaoradea.ro

Palatul Rhédey

Rhédey Palace

Rhédey-palota

XVIII

baroque

BH-II-m-B-
01036.

32

N 47.05530 E 21.92406

Biserica reformată Olosig

Olaszi reformed church

Olaszi református templom

1784 - 1787

clasic - baroque

Eder Jakab
Rimanóczy Kálmán sn.

34

N 47.05048 E 21.91681

Capela Rhédey

Rhédey chappel

Rhédey-kápolna

1804

romantic

Catedrala greco-catolică
Sfântul Nicolae
Greek Catholic Cathedral
St. Nicolas
Görög katolikus
székesegyház

1806 - 1810

baroque

Geovanni Quai

35

BH-II-m-B-
01058.

N 47.05383 E 21.92758

www.egco.ro

Spitalul județean

The County Hospital

Bihar megyei közkórház

1806

romantique

BH-II-m-B-
01073.

36

N 47.06205 E 21.93881

Biserica Reformată
"Orașul nou"

The Reformed church
"New Town"

Az újvárosi református
templom

1835-1853

classical

Szász József

Clopoțele din turnul de est are 3,6 tone

One of the bells has 3,6 tones

A keleti torony harangja 3,6 tonnás

37

BH-II-m-B-
01035.

N 47.05666 E 21.92345

Casa Kováts

Kováts house

Kováts-ház

1836

classical

38

N 47.05424 E 21.92821

Biserica mănăstirii Capucinilor
"Vizita Sf. Fecioare"

The Capuchin Church

Kapucinus templom
(Sarlós Boldogasszony)

1836-1838

classical

Barthel György

39

BH-II-m-B-
01062.01

N 47.05277 E 21.93159

Mănăstirea Capucinilor

The Capuchin Monastery

Kapucinus rendház

1836

classical

Barthel György

Are o bibliotecă mare cuprinzând 5-6.000
de volume ce datează din anii 1600-1800
! Has a large library containing 5-6.000
volumes dating from the years 1600-1800
A rendház könyvtára 5-6000 könyvvel ren-
delkezik az 1600-1800 évekből

BH-II-a-B-
01062.

40

N 47.05211 E 21.93183

Penitenciarul Oradea

The Jailhouse

Nagyváradi börtön

1852

Mănăstirea Ursulinelor
(azi Liceul Ady Endre)

The Ursuline Monastery (Today
Ady Endre's High School)

Orsolya-zárda (ma Ady Endre
Líceum)

1858

Romantic & neogothic

Rimanóczy Kálmán

BH-II-m-B-
01061.

42

N 47.05749 E 21.93181
<http://lady.rdsor.ro>

Biserica Sf. Ana

St. Ana Church

Orsolya-zárda Szent Anna temploma

1858

Romantic & neogothic

43

BH-II-m-B-
01074

N 47.05751 E 21.93251

Gara Oradea

The Railway Station

Vasútállomás

1858

eclectic

Rimanóczy Kálmán jr,
Rendes Vilmos (1902)

BH-II-a-B-
01033

44

N 47.06953 E 21.93580

Biserica seminariului greco catolic,
(azi biserica ortodoxă Sf. Mare
Mucenic Gheorghe)

The Curch of the Greek-Cathiloc
Seminar

Szemináriumi templom (ma
Sf. Mare Mucenic Gheorghe)

1858

eclectic

Rimanóczy Kálmán jr,
Rendes Vilmos (1902)

45

BH-II-a-B-
010692.

N 47.05625 E 21.93949

Biserica romano-catolică Velența

The Roman Catholic church Velența

Velencei római katólikus
plébánia-templom

1858 - 1860

romantic

46

N 47.04989 E 21.95060

www.varad.org

Mănăstirea romano - catolică
"Immaculata", azi Gr. Șc. "V. Voiculescu"
Immaculata Monastery,
today "V. Voiculescu" school
Immaculata zárda,
ma "V. Voiculescu" iskola

1860

Romantic

47

BH-II-a-B-
01072.

N 47.05608 E 21.92484

www.vvoiculescu.ro

Institutul Sf. Vincențiu,
azi Gimnaziul "Sfântul Ladislau"
The Saint Vince Institute,
today "Saint Ladislau" school
Szent Vince Intézet,
ma "Szent László" gimnázium

1868

Romantic

Fimanóczy Kálmán sn. & jr.,
Peiser Károly

BH-II-m-B-
01064.

48

N 47.06447 E 21.92702

Institutul Sfântul Iosif
(azi Inspectoratul Școlar)
Saint Joseph Institute
(today School Inspectorate)
Szent-József Intézet
(ma Tanfelügyelőség)

1867-1868

romatic

Redacția revistei Familia
(1880-1888)

Editorial office of
Familia magazine

A *Familia* lap
szerkesztősége

1870

ÎN ACEASTĂ CASĂ A FUNCȚIONAT ÎN TRE ANI
1880—1888
REDACȚIA REVISTEI FAMILIA EDITATĂ DE
IOSIF VULCAN
JURNALIST ȘI SCRITOR, MEMBRU AL ACADEMIEI
ROMÂNE.

BH-IV-a-B-
01255.

50

N 47.05501 E 21.92584

Academia de drept și Gimnaziul premonstratens, azi Colegiul "Mihai Eminescu"

The Academy of Law and The Premostratense High School, today the "Mihai Eminescu" College
Premontrei Főgimnázium és Jogakadémia,
ma a Mihai Eminescu Elméleti Líceum

1874

baroque
Vépi Máté

51

BH-II-a-B-
01041.

N 47.06056 E 21.93097

<http://eminescu.rdsor.ro>

Sinagoga neologă Sion

The Neolog Synagogue

Neológ zsinagóga

1878

neomaur

Busch Dávid,
Rimanóczy Kálmán sn.

Capacitate -1000 persoane

It has 1000 seats

1000 férőhelyes

Fosta Casa de Păstrare și Economii

The ex. Savings Bank

A volt Takarékpénztár

1880-1990

romantic

Rimanóczy Kálmán sn.

Casa Memorială Nicolae Jiga

Nicolae Jiga Memorial House

Nicolae Jiga emlékház

1884

*În această clădire a funcționat internatul de
baleți „Nicolae Jiga” între anii 1884-1918.
Nicolae Jiga a înființat fundația sa, care
poartă numele, în anul 1860, în imobilul din foste
Piața Mica, azi, Piața Unirii nr. 7, susținând la
studiu o mare parte a tineretului român din
Bihor.*

BH-IV-m-B-
01252.

54

N 47.06446 E 21.93372

Muzeul Memorial
Iosif Vulcan

The Iosif Vulcan Museum

Iosif Vulcan Múzeum

1887

55

BH-IV-m-
B-01257.

N 47.05583 E 21.93341

www.mtariicrisurilor.ro

Fostul Hotel Szécsényi

The ex. Szécsényi Hotel

A volt Szécsényi Szálló

1887

romantic

56

N 47.05873 E 21.93478

Casa Bartsch

Bartsch house

Bartsch-ház

1888

eclectic

Hazlián János

57

N 47.05808 E 21.93380

Sinagoga ortodoxă Hevra Sas

The Orthodox Synagogue

Ortodox zsinagóga

1890

Eclectic

Rimanóczy Kálmán sn.

BH-II-a-B-
01060.

58

N 47.05215 E 21.93232

Hotel Crișul Repede, fost
Rimanóczy și cafeneaua Royal

Royal Cafe and Rimanóczy
Hotel

Rimanóczy Szálló és Royal
kávéház

1892, 1900

Eclectic
Rimanóczy Kálmán sn.

59

BH-II-m-B-
01057.

N 47.05639 E 21.93122

Casa Lévy

Lévy house

Lévy-ház

1894

eclectic

Hazlián János

Curtea de Fier Andrényi

Iron Court Andrényi

Andrényi-féle vásárház

1893

eclectic

Rimanóczi Kálmán sn.

Hala comercială (azi
Facultatea de Medicină)
Commercial Hall (today
The Faculty of Medicine)
Kereskedelmi Csarnok
(ma az Orvosi Egyetem)

1894

Eclectic

Phann, Gaál,
Rimanóczy Kálmán sn.

BH-II-m-B-
01027.

62

N 47.05405 E 21.93563

<http://medfarm.uoradea.ro>

Palatul Poștelor

Post Palace

Postapalota

1895

Eclectic

Nagy Virgil,
Guttman József

63

BH-II-m-B-
01039.

N 47.05953 E 21.93218

Muzeul Ady Endre
(fosta cafenea Müller)
The Ady Endre Museum
(the ex Müller café)
Ady Endre Múzeum
(a volt Müller kávézó)

1895

BH-IV-m-B-
01256.

64

N 47.05771 E 21.93535

www.mtariicrisurilor.ro

Cercul Catolic (azi Filarmonica de Stat Oradea)

The Catholic Club (today The State Philharmony of Oradea)

Katolikus Kör (ma az Állami Filharmonia székháza)

1895

eclectic

Rimanóczi Kálmán sn.
Sztarill Ferencz

MINISTERUL EDUCATIEI SI CERCETARII
PALATUL
COPILOR SI ELEVILOR
ORADEA str. MUZELUL nr. 2

1895

Eclectic

Rimanóczy Kálmán sn. & jr.

BH-II-m-B-
01063.

66

N 47.06761 E 21.93459

Muzeul Societății de Arheologie
și istorie (azi Palatul copiilor)
The Museum of History and Archeology
Society (today Children's Palace)
Egykori múzeum
(ma Gyermekpalota)

Arhigimnaziul real (azi
Colegiul Emanuil Gojdu)

Emanuil Gojdu

National College

Főreáliskola (ma Gojdu

Főgimnázium)

1895-1896

Eclectic

Busch Dávid,

Knapp Ferenc

67

BH-II-m-B-
01050.

N 47.05439 E 21.93736

<http://lego.rdsor.ro>

Liceul Reformat
Lórántffy Zsuzsanna
Lórántffy Zsuzsanna
Reformed High School
Lórántffy Zsuzsanna
Református Gimnázium

1897

eclectic

Guttman József,
Bartha Mór

Garnizoana (azi Muzeul
Țării Crișurilor)

The Guard House (today Țării
Crișurilor Museum)

Hadapród iskola (ma a
Körösvidéki Múzeum)

1898

Eclectic

Alpár Ignác,
Neuschloss co.

69

BH-II-m-B-
01030.

N 47.04947 E 21.92410

www.mtariicrisurilor.ro

Palatul Justiției

The Justice Palace

Igazságügyi Palota

1898

eclectic

BH-II-m-B-
01067.

70

N 47.05786 E 21.93564

Ferdinánd &
Hermann Fellner

Casa Stern (Léda)

Stern house

Stern (Léda) ház

XIX

eclectic

Casa Sonnenfeld

Sonnenfeld house

Sonnenfeld-ház

1899

secession

Spiegel Frigyes

72

N 47.05700 E 21.93349

Teatrul de Stat

State Theatre

Állami Színház

1899 - 1900

eclectic

Fellner & Helmer

! Prima clădire electrificată din oraș
! The first electrified building in town
Az első villamosított épület a városból

73

BH-II-m-A-
01048.

N 47.05695 E 21.93087

www.teatruloradea.ro

www.szigligeti.ro

Capela Sf. Ladislau

St. Laszlo chapel

Szent László kápolna

1900

eclectic

Starill Ferenc

BH-II-m-B-
01046.

74

N 47.06207 E 21.93112

www.varad.org

Fostul Palat al Finanțelor
Publice

The ex. Palace of the Public
Finances

Volt Pénzügyi-igazgatósági
palota

1900

eclectic

Rimanóczi Kálmán sn.

75

N 47.06101 E 21.93801

Bazarul

The Bazar

Bazár

1900

eclectic

Rimanóczy
Kálmán sn.

76

N 47.05688 E 21.93174

Muzeul Militar Național

National Military Museum

Katonai Múzeum

1901 - 1902

eclectic

Rimanóczi Kálmán sn.

77

N 47.04661 E 21.92340

Fostul sediu al Lojei Masonice Regele Ladislau,
astăzi sediul Direcției Regionale a Vămlor
Former house of the Ladislau King`s Freemasons
Lodge (today the Regional Customs headquarters)
László Király Szabadkőművespáholy (ma a területi
vámigazgatóság székháza)

1901

eclectic

Bálint Zoltán

78

N 47.04996 E 21.92573

Palatul Sztarill, azi
Hotelul Astoria
Sztarill Palace, today
Hotel Astoria
Sztarill palota (Emke),
a mai Asztoria szálló

1902

secession

Starill Ferenc

**Cafeneaua Emke era locul preferat
al poetului Ady Endre
Café Emke was the favorite place of
the hungarian poet Ady Endre
Az Emke kávézó volt Ady Endrének
a kedvenc nagyváradi kávézója**

79

BH-II-m-B-
01082.

N 47.05702 E 21.93039

Primăria municipiului
Oradea

City Hall of Oradea

Nagyvárad
Polgármesteri Hivatala

1902-1903

neoclassical

Rimanóczy Kálmán jr.

**Mecanismul ceasului din turn, deși are
100 de ani, mai funcționează și acum**

BH-II-m-A-
01085.

80

N 47.05558 E 21.92823

www.oradea.ro

**The mechanism of the clock form the tower, even if
it is 100 years old it still functions**

**Az óraszerkezet a toronyból több mint 100 éves és
működőképes**

Spitalul Clinic de Neurologie și Psihiatrie

Neuro Hospital

Ideg és Elmeógyógyintézet

1902-1903

eclectic

Rimanóczy Kálmán jr.

 Palatul Fűchsl

 The Fűchsl Palce

 Fűchsl palota

1902-1903

secession

Bálint Z., Jámor J.,
Rendes Vilmos

BH-II-m-B-
01053.

82

N 47.05423 E 21.93328

Episcopia Ortodoxă

(Fostul palat Rimanóczy Kálmán jr.)

Palace of Romanian Orthodox Bishops

(ex Rimanóczy Kálmán jr. palace)

Ortodox püspöki palota

(volt ifj. Rimanóczy Kálmán palota)

1903

eclectic

Rimanóczy Kálmán jr.

83

BH-II-m-B-
01038.

N 47.05886 E 21.93295

<http://episcopiaoradiei.bihor.ro>

Biserica Evanghelică

The Lutheran Church

Evangélikus templom

1902-1903

eclectic

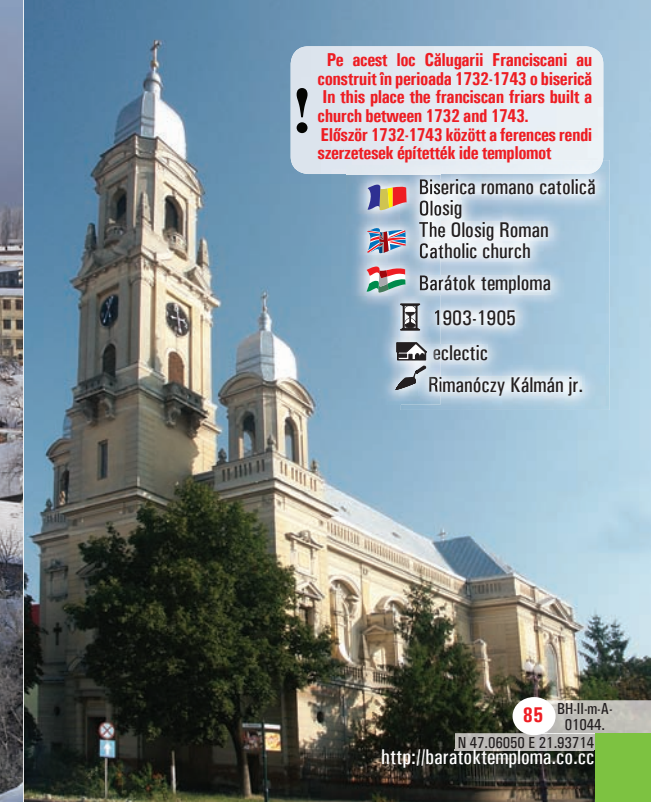

Pecz Samu,
Rimanóczy Kálmán jr.

BH-II-m-B-
01089.

84

N 47.05791 E 21.92500

Pe acest loc Călugarii Franciscani au construit în perioada 1732-1743 o biserică

In this place the franciscan friars built a church between 1732 and 1743.

Először 1732-1743 között a ferences rendi szerzetesek építették ide templomot

Biserica romano catolică
Olosig

The Olosig Roman
Catholic church

Barátok temploma

1903-1905

eclectic

Rimanóczy Kálmán jr.

85

BH-II-m-A-
01044.

N 47.06050 E 21.93714

<http://baratoktemploma.co.cc>

Casa Adorján I

The Adorján House I

Adorján ház I

BH-II-m-B-
01071.

86

N 47.05793 E 21.93122

1903

secession
Komor Marcell, Jakab D.
Sztarill Ferenc

Hotelul Transilvania
(fost Pannónia)

Hotel Transilvania
(ex. Pannónia)

A Transilvania szálló
(volt Pannónia szálló)

1903-1904

eclectic

Guttman József jr.

87

BH-II-m-B-
01083.

N 47.05678 E 21.93020

Casa Stacho

Stacho house

Stacho-ház

1904

eclectic

Sándy Gyula

Palatul Stern

The Stern Palace

Stern-palota

1904-1905

secession

Komor Marcell, Jakab D.
Sztarill Ferenc

89

BH-II-m-B-
01076.

N 47.05871 E 21.93472

www.oradea-bihor.ro

Spitalul C.F.R.

C.F.R. Hospital

Vasútkorház

1904

eclectic

Fehér Lajos, Rittler Ignác

90

N 47.06696 E 21.93619

Casa Adorján II

The Adorján House II

Adorján ház II

1904-1905

secession
Komor Marcell, Jakab D.
Sztarill Ferenc

91

BH-II-m-B-
01070.

N 47.05777 E 21.93121

Palatul Moskovits

The Moskovits Palace

Moskovits-palota

1905

secession

Rimanóczy Kálmán sn.

BH-II-m-B-
01065.

92

N 47.05872 E 21.93491

www.monumentebihor.ro

Muzeul Aurel Lazăr

Aurel Lazăr Museum

Aurel Lazăr Múzeum

1905

93

BH-IV-m-B-
01253.

N 47.05640 E 21.93472

www.mtariicrisurilor.ro

Casa Vágó

Vágó house

Vágó-ház

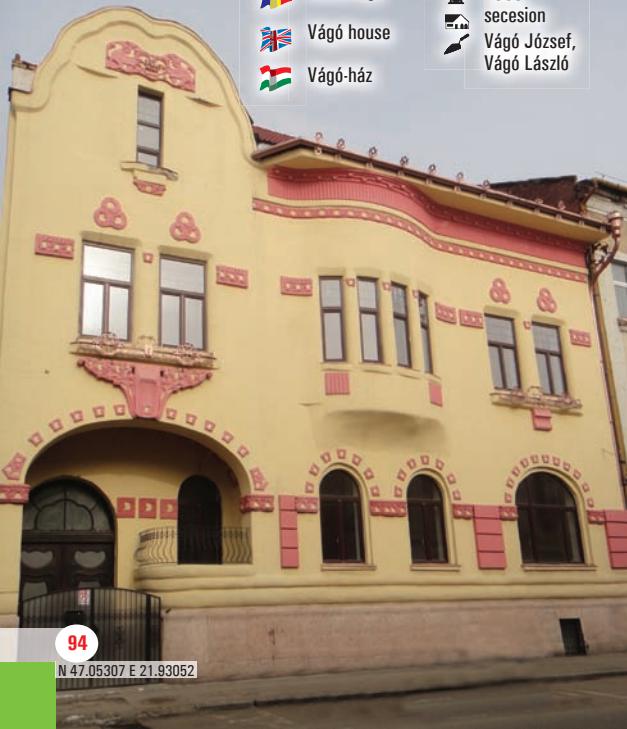
1905

secesion

Vágó József,
Vágó László

Palatul Episcopiei Greco-Catolice

Greek Catholic Bishopric

A görög katolikus püspöki palota

1905

eclectic

Rimanóczy Kálmán jr.

95

BH-II-m-B-
01087.

N 47.05481 E 21.92782

www.egco.ro

Palatul Rimanóczy
Kálmán sn.

Rimanóczy Kálmán sn.
Palace

Id. Rimanóczy Kálmán-
palota

96

N 47.05800 E 21.93365

1905

eclectic

Rimanóczy Kálmán sn.

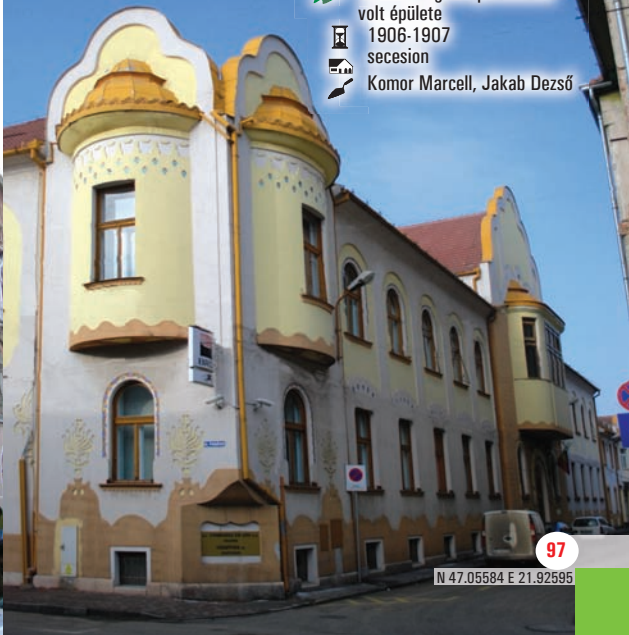
Camera de comerț și industrie
(azi Compania de apă)
The former Chamber of
Commerce and Industry
(today The Water Company)
A Gazdasági és Iparkamara
volt épülete

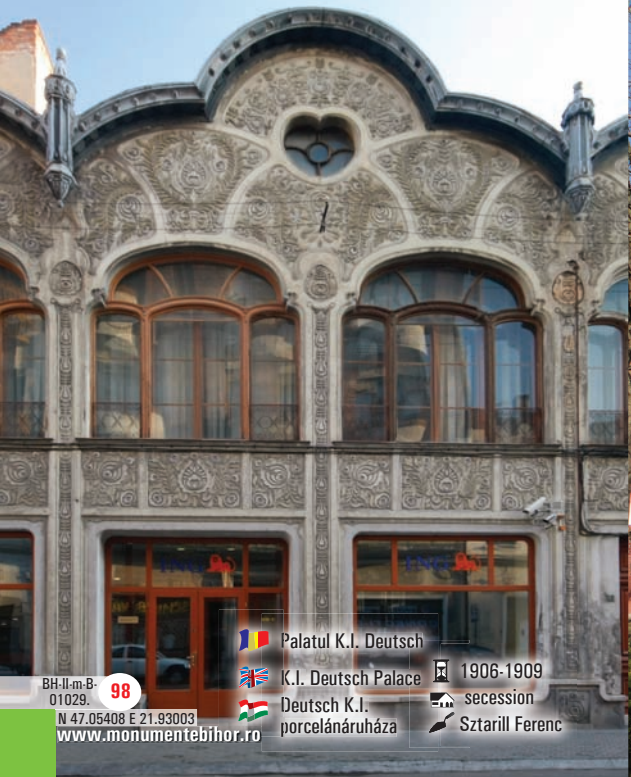

1906-1907

secesion

Komor Marcell, Jakab Dezső

BH-II-m-B-
01029.

98

N 47.05408 E 21.93003

www.monumentebijhor.ro

Palatul K.I. Deutsch

K.I. Deutsch Palace

Deutsch K.I.
porcelánáruháza

1906-1909

secession

Sztarill Ferenc

 Dispensarul TBC TBC dispensary Tüdőszűrő Intézet 1906 secession Rimanóczy Kálmán jr.

99

BH-II-m-B-
01049.

N 47.05653 E 21.93108

www.oradea-bihor.ro

 Casa Poynar

 Poynar House

 Poynár-ház

 1907

 secession

 Sztarill Ferenc

BH-II-m-
B-01049.

100

N 47.05653 E 21.93108

www.oradea-bihor.ro

Casă de economii a comita-
tului (azi Casa de Cultură a
Municipiului și bancă),
The Savings Bank (today
City Culture House and bank)
Nagyváradí Központi Takaré-
pénztár (ma Városi Kultúrház
és bank)

1907

eclectic

Rimanóczi
Kálmán jr.

101

N 47.05660 E 21.93001

Palatul Vulturul Negru

The Black Eagle Palace

Fekete Sas palota

1907 - 1908

secession

Komor Marcell & Jakab
Dezső / Sztarill Ferenc

BH-II-m-A-
01086.

102

N 47.05472 E 21.92945

Hanul Arborele Verde

The Green Tree Inn

Zöldfa fogadó

1908

eclectic

Sztarill Ferenc

103

BH-II-m-B-
20235.

N 47.05396 E 21.93060

www.teatrularcadia.ro

Casa Nemes

Nemes house

Nemes-ház

1909

secesion

Mende Valér

104

N 47.05575 E 21.92617

www.monumentebihor.ro

 Baroul de Avocați

 The Bar Association

 Az Ügyvédi kamara

1909

secesion

Rimanóczi Kálmán jr.

105

N 47.05735 E 21.93650

www.baroul-bihor.ro

 Palatul Moskovits Moskovits Palace Moskovits-palota 1910-1911 secession Vágó József &
László, Incze Lajos

BH-II-m-B-
01028.

106

N 47.05421 E 21.92910

Casa Darvas La-Roche

Darvas La-Roche House

Darvas La-Roche-ház

1910-1911

secession

Vágó József & László,
Sztarill Ferenc

107

BH-II-m-B-
01090.

N 47.05605 E 21.93265

www.fcbihor.ro

Casa Ertler

Ertler house

Ertler-ház

1910

secesion

Mende Valér

108

N 47.05469 E 21.92679

 Casa Konrád

 Konrád house

 Konrád-ház

1910

eclectic

Spiegel Frigyes

Márkus Géza

109

N 47.05561 E 21.92670

 Palatul Darvassy

 Darvassy Palace

 Darvassy-palota

1911

eclectic

110

N 47.06686 E 21.93658

Vila Okányi-Schwartz

Okányi-Schwartz Villa

Okányi-Schwartz -villa

1911

eclectic

111

N 47.06162 E 21.93237

112

1911

eclectic

N 47.05606 E 21.93549

Casa Markovits-Mathéser

Markovits-Mathéser house

Markovits-Mathéser-ház

Palatul Weiszlovits

Weiszlovits Palace

Weiszlovits-palota

1911

eclectic

Spiegel Frigyes

Banca Austro-Ungară (azi
sediul BNR)

The National Bank (the former
Austro-Hungarian Bank)

Osztrák-Magyar Bank (ma a
Román Nemzeti Bank)

1912
eclectic

Alpár Ignác

114

N 47.05819 E 21.93532

Casa Bălăni

Bălăni house

Bălăni-ház

1912
eclectic

Rimanóczi
Kálmán jr.

Școala de Jandarmi
(azi Universitatea Oradea)
School of Gendarmerie
(today University of Oradea)
Csendőrkola (ma a
nagyváradi Egyetem)

1912-1913

secession

Vágó József, Incze Lajos

BH-II-m-A-
01031.

116

N 47.04453 E 21.92120
www.uoradea.ro

 Casa Kolozsvári Kolozsvári house Kolozsvári-ház

1912

eclectic

Sztarill Ferenc

118

N 47.05654 E 21.93151

Casa Róth

Róth house

Róth-ház

1912

eclectic

Mende Valér

119

N 47.05408 E 21.92979

Palatul Ullmann

Ullmann Palace

Ullmann-palota

1913

secession

Löbl Ferenc,
Gersler Megyeri

BH-II-m-B-
01026.

120

N 47.05236 E 21.93380

www.oradea-bihor.ro

 Palatul Apollo Apollo Palace Apolló-palota 1912-1914 secession Rimanóczy Kálmán jr.
Krauszé Tivadar

121

BH-II-m-B-
01077.

N 47.05882 E 21.93488

www.monumentebihor.ro

Biserica Baptistă

Bapthist Church

Baptista templom

122

N 47.05582 E 21.94177

1912-1913

eclectic

Örömi Gyula

Clădirea Institutului de Credit
și Economii "Bihoreana"

Credit House "Bihoreana"

A volt "Bihoreana"
Takarékpénztár épülete

1912-1914

eclectic

Rendes Vilmos

Hotel Parc

Parc Hotel

Park Szálló

1915

BH-II-m-B-
01075.

124

N 47.05735 E 21.93247

www.oradea-bihor.ro

Seminariul greco-catolic

The Greek Catholic
Seminary

Görög Katolikus Teológiai
Seminárium

1925-1928

neobrâncovenesc

Sallerbeck Antal,
Papp János

125

BH-II-m-B-
01068.

N 47.05635 E 21.93915

www.seminaroradea.ro

Biserica Romano-
Catolică loșia

Roman-Catholic-
Church loșia

Ősi római katolikus
plébániatemplom

1933-1934

neoromanic

Sallerbeck Antal

Liceul greco-catolic

The Greek Catholic
high school

Görög-katolikus Gimnázium

1934

neobrâncovenesc

Sallerbeck Antal,
Papp János

127

BH-II-m-
B-01059.

N 47.05392 E 21.92676

www.licgrcat.lx.ro

Biserica Romano-Catolică
Sovata

Roman-Catholic Church
Sovata

Katalin telepi római
katolikus
plébániatemplom

1934-1935

neoromanic

Krausze Tivadar

128

N 47.06889 E 21.91393

Biserica ortodoxă Rogerius

Rogerius Orthodox Church

Rogériuszi ortodox templom

1938-1952

neobrâncovenesc

Vlad Constantin

129

N 47.07524 E 21.92725

Biserica reformată Réti

Réti Reformed Church

Réti református templom

1948-1956

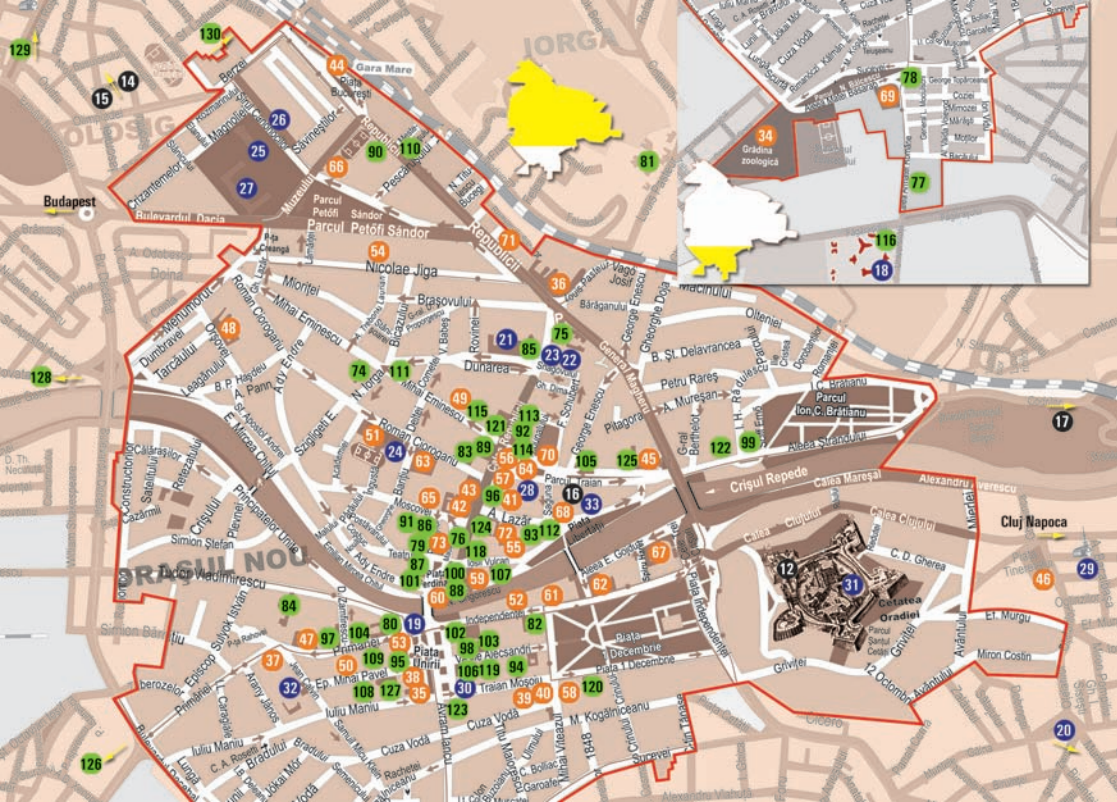
secession târziu

Szeghalmi Bálint

130

N 47.07226 E 21.93356

Modelul de lucru nostru

PROGES®

PACNET / MOLNETA / COVODARI / DECORATIUNI / PEGDELI / etc

Editura Dorian's
2011

ISBN 978-973-1903-13-2

